

Volt idő, amikor hetekig utazgathattam Angliában, mégis eszemnél maradtam – amikor ha más nem is, az utazás felvillanyozott. De most, hogy idősebb vagyok, könnyebben összezavarodom. Így történt, hogy amikor épp sötétedés után megérkeztem a faluba, egyáltalán nem igazodtam el. Alig tudtam elhinni, hogy ugyanabban a faluban vagyok, ahol még nem is olyan régen éltem, és ahol akkora volt a befolyásom.

Kazuo Ishiguro 3

FALU SÖTÉTEDÉS UTÁN

Semmit nem ismertem föl, és azon kaptam magam, hogy csak járom a kanyargós, rosszul világított utcákat, melyeknek mindkét oldalán a vidékre jellemző kis kőházak állnak. Az utcák gyakran annyira elkeskenyedtek, hogy haladás közben a csomagom vagy a könyököm súrolta valamelyik érdes falat. Én azonban kitartottam, botladoztam a sötétben abban a reményben, hogy rátalálok a főtérre – ahol legalább tájékozódni tudtam –, vagy belefutok egy falusiba. Amikor jó darabig egyik sem történt meg, kimerültség lett úrrá rajtam, és úgy gondoltam, az lesz a legjobb, ha találmra kiválasztok egy házat, bekopogok, és talán olyasvalaki nyit ajtót, aki emlékszik rám.

Megálltam egy különösen rozogának látszó ajtó előtt, amelynek felső fája olyan alacsonyan volt, hogy láttam, le kell hajolnom, ha be akarok lépni. Halvány fény szűrődött ki az ajtó szélén, és hangokat meg nevetést hallottam. Hangosan bezörgettem, hogy a lakók beszéd közben is meghallják. Ám ekkor valaki így szólt mögöttem:

– Jó estét.

Amikor megfordultam, húszéves körüli, fiatal nőt láttam, aki rongyos farmert és szakadt pulóvert viselt, s kicsit odébb állt a sötétségben.

– Az előbb elment mellettem – mondta –, pedig szóltam magához.

– Tényleg? Hát, sajnálom. Nem akartam udvariatlan lenni.

– Maga Fletcher, ugye?

– Igen – mondtam némi büszkeséggel.

– Wendy gondolta, hogy maga az, amikor elment a házunk előtt. Mind nagyon izgatottak lettünk. Maga azok közül való, ugye? David Maggis meg a társai közül.

– Igen – feleltem –, de aligha Maggis volt a legfontosabb közöttük. Meglep, hogy így kiemeli. Voltak más, sokkal fontosabb alakok. – Elmormoltam egy sor nevet, és érdeklődéssel láttam, hogy a lány mindegyikre bólint, hogy ismeri. – De ez nyilván még azelőtt volt, hogy maga felnőtt – mondtam. – Meglep, hogy tud ezekről a dolgokról.

– Igen, ez még kiskorunkban volt, de mind szakértők vagyunk a maga társait illetően. Mindenről többet tudunk, mint a legtöbb idősebb ember, aki akkor itt volt. Wendy azonnal felismerte csupán a fényképeiről.

4 – Fogalmam se volt, hogy maguk, fiatalok, ekkora érdeklődést tanúsítanak irántunk. Sajnálom, hogy az előbb elmentem maga mellett. De tudja, most, hogy idősebb vagyok, utazáskor egy kicsit összezavarodom.

Vidám beszélgetést hallottam az ajtó mögül. Megint dörömböltem, ezúttal már elég türelmetlenül, bár nem nagyon akartam véget vetni a lánnyal folytatott beszélgetésnek.

Rám nézett egy pillanatig, aztán így szólt:

– Maguk abból az időből mind ilyenek. David Maggis pár évvel ezelőtt idejött. '93-ban vagy talán '94-ben. Ilyen volt. Egy kicsit bizonytalan. Ezt nyilván a folytonos utazás hozza magával egy idő után.

– Szóval Maggis itt volt. Milyen érdekes. Tudja, ő nem tartozott a valóban fontos alakok közé. Nem szabad ilyen gondolatokban ringatnia magát. De talán tudja véletlenül, hogy ki lakik ebben a házban. – Megint dörömböltem.

– Petersonék – mondta a lány. – Régen itt laknak. Valószínűleg emlékeznek magára.

– Petersonék – ismételtam, de a név nem mondott semmit.

– Jöjjön el hozzánk. Wendy tényleg izgatott. Ahogy mi, többiek is. Igazi jó alkalom ez arra, hogy beszéljessünk valakivel abból az időből.

– Nagyon szeretnék elmenni. De előbb meg kell nyugodnom. Azt mondja, Petersonék?

Megint vertem az ajtót, ezúttal elég vadul. Végre kinyílt, meleg és fény áradt ki az utcára. Egy öregember állt az ajtóban. Alaposan végigmért, aztán megkérdezte:

– Fletcher, igaz?

– Igen, és most érkeztem a faluba. Több napja utazom.

Ezen egy pillanatig gondolkodott, majd így szólt:

– Hát, talán jöjjön be.

Szűk, rendetlen szobában találtam magam, mely tele volt nyersfával és törött bútorral. A kandallóban égő rönk lángja volt az egyetlen fényforrás, amelynél ki tudtam venni néhány görnyedten üldögélő alakot. Az öregember a tűz mellett álló székhez vezetett olyan vonakodással, ami arra utalt, hogy pont abból állt fel az imént. Amint leültem, láttam, hogy hiába forgatom a fejem, innen nem könnyen láthatom a környezetemet meg azt, hogy kik vannak még a szobában. De a tűz melege nagyon jólesett, és egy pillanatig csak bámultam a lángokba, kellemes kábultság vett erőt rajtam. Hangok hallatszottak mögöttem, érdeklődtek, hogy jól vagyok-e, hogy messziről jöttem-e, hogy éhes vagyok-e, és én válaszolgattam, ahogy tudtam, bár tisztában voltam vele, hogy

válaszaim aligha megfelelőek. Végül abbamaradtak a kérdések, és felöltött bennem, hogy jelenlétem nagy feszengést okoz, de annyira hálás voltam a melegért meg a pihenés lehetőségéért, hogy nem nagyon törődtem vele.

Amikor azonban a mögöttem lévő csendet több percen át senki sem törte meg, elhatároztam, hogy kicsit udvariasabban szólok vendéglátóimhoz, és megfordultam a széken. Miközben ezt tettem, hirtelen a ráismerés erős érzése kerített hatalmába. Teljesen taláломra választottam ki a házat, de most láttam, hogy nem más, mint ahol a faluban töltött évek során laktam. Tekintetem azonnal a távoli sarokba tévedt – amely e pillanatban sötétbe burkolózott –, arra a helyre, ami az én sarkom volt, ahol valaha a matracom feküdt, és ahol sok csöndes órát eltöltöttem könyveket lapozgatva vagy társalogva azzal, aki éppen arra tévedt. Nyári napokon az ablakokat és gyakran az ajtót is kitértam, hogy beengedjem a frissítő szellőt. Abban az időben a házat nyílt mezők vették körül, és odakintről a barátaim hangja hallatszott, akik a magas fűben lustálkodtak, és költészetről meg filozófiáról vitatkoztak. A múlt becses töredékei oly erőteljesen rohantak meg, hogy alig tudtam megállni, nehogy ott és akkor elinduljak régi sarkom felé.

Valaki megint szólt hozzám, talán egy újabb kérdést tett fel, de én alig figyeltem oda. Felállva kémleltem az árnyékokat a sarkomban, és most már kivettem egy keskeny ágyat, amelyet egy régi függöny borított, s többé-kevésbé azt a helyet foglalta el, ahol annak idején a matracom feküdt. Az ágy rendkívül hívogatónak tűnt, és azon kaptam magam, hogy belevágok az öregember szavaiba.

– Nézze – mondtam –, tudom, hogy ez kicsit buta dolog. De tudja, annyit utaztam ma. Tényleg le kell feküdnöm, behunynom a szemem, még ha csak néhány percre is. Azután annyit beszélgetek, amennyit csak szeretnének.

Láttam, hogy a szobában az alakok feszülten mozgolódnak. Aztán elég mogorván megszólalt egy új hang:

– Akkor gyerünk. Aludjon egyet. Ne is törődjön velünk.

De én már elindultam a rendtelenségben a sarkom felé. Az ágy nyirkos volt, és a rugók nyikorogtak a súlyom alatt, de amint háttal a szobának összegömbölyödtem, a sok órás utazás letaglózott. Félálomban még hallottam, hogy az öregember így szól:

– Ez tényleg Fletcher. Istenem, hogy megöregedett.

Egy női hang szólalt meg:

– Hagyjuk, hogy így aludjon? Lehet, hogy néhány óra múlva felébred, és akkor fenn kell maradnunk vele.

– Hagyjuk aludni vagy egy órát – mondta valaki. – Ha egy óra múlva még alszik, felélesztjük.

Ekkor teljes kimerültség vett erőt rajtam.

Nem aludtam se mélyen, se kényelmesen. Az álom és az ébrenlét közt hánykolódtam, mindig tudatában voltam a mögöttem hallatszó hangoknak.

Egyszer hallottam, hogy egy nő azt mondja:

6 – Nem tudom, hogy kerülhettem valaha is a varázsa alá. Most úgy néz ki, mint egy csavargó.

Félálombéli állapotomban azt fontolgattam, hogy ezek a szavak rám vonatkoznak-e, vagy esetleg David Maggisre, de nemsokára megint hatalmába kerített az álom.

Amikor felébredtem, a szoba mintha sötétebb és hidegebb lett volna. Továbbra is fojtott hangok hallatszottak mögöttem, de nem tudtam kihámozni a beszélgetés értelmét. Most már kínosan éreztem magam, amiért így elaludtam, és néhány további pillanatig a fal felé fordultan mozdulatlan maradtam. De valami eláruhathatta rólam, hogy ébren vagyok, mert egy női hang a társalgást megszakítva így szólt:

– Nézzétek, nézzétek.

Suttogást hallottam, majd azt, hogy valaki jön a sarkom felé. Éreztem, hogy valaki finoman megfogja a vállam, és amikor felnéztem, egy nő térdelt mellettem. Nem fordultam meg eléggé ahhoz, hogy lássam a szobát, de az a benyomásom támadt, hogy kihunyó parazsak világítják meg, és a nő arcát csak árnyékban láttam.

– Na, Fletcher – mondta. – Ideje, hogy beszéljünk. Sokáig vártam, hogy visszatérj. Gyakran gondoltam rád.

Erőlködtem, hogy tisztábban lássam. Negyvenes éveiben járhatott, és még a homályban is észrevettem, hogy álmos szomorúság ül a szemében. De arra még a leghalványabb emlékeket sem ébresztette fel bennem.

– Sajnálom – mondtam. – Nem emlékszem magára. De kérem, bocsássa meg, ha találkoztunk valamikor. Mostanában tényleg nagyon össze vagyok zavarodva.

– Fletcher – mondta –, amikor annak idején ismertük egymást, én fiatal voltam, és szép. Bálványoztalak, és minden, amit mondtál, válasznak tűnt nekem. Most megint itt vagy. Már sok éve meg akarom mondani, hogy tönkretetted az életemet.

– Ez így nem tisztességes. Jó, tévedtem egy csomó dologban. De sosem állítottam, hogy bármiféle válaszaim vannak. Akkoriban csak annyit mondtam, az a kötelességünk, mindannyiunké, hogy részt vegyünk a vitában. Annyival többet tudtunk a dolgokról, mint az itteni emberek. Ha a magunkfajták húzzák az időt azt állítva, hogy még nem tudunk eleget, akkor ki cselekedett volna? De én sosem állítottam, hogy megvannak a válaszaim. Nem, maga nem tisztességes.

– Fletcher – mondta a nő furcsán gyengéd hangon –, akkoriban szeretkeztél velem többé-kevésbé minden alkalommal, amikor betévedtem ide,

a szobádba. Ebben a sarokban mindenféle gyönyörű, mocskos dolgot csináltunk. Furcsa nekem a gondolat, hogy valaha annyira felizgattál testileg. És most csak egy bűdös rongycsomó vagy. De nézz rám... én még mindig vonzó vagyok. Az arcom egy kicsit ráncos, de amikor a falu utcáin sétálok, olyan ruhát viselek, amit külön azért varrtam, hogy kiemelje az alakomat. Még mindig egy sereg férfi kíván. De rád már egyetlen nő se nézne. Egy rakás bűzlő rongy és hús vagy.

– Nem emlékszem magára – mondtam. – És manapság nincs időm szexre. Más dolgokkal kell törődnöm. Komolyabb dolgokkal. Igaz, sokat tévedtem akkoriban. De sokaknál többet tettem azért, hogy kijavítsam ezeket. Tudja, még most is utazom. Sose álltam meg. Egyre csak utaztam, és megpróbáltam helyrehozni a károkat, amiket okozhattam. Ez több, mint amennyit mostanában másokról el lehet mondani. Fogadok, hogy Maggis például közel se dolgozott annyit, hogy helyükre tegye a dolgokat.

A nő a hajamat simogatta.

– Nézz magadra. Annak idején ezt csináltam, az ujjaimmal gereblyéztem a hajad. Nézd meg ezt a mocskos kócot. Biztos vagyok benne, hogy mindenféle paraziták leptek el. – De lassan továbbra is a koszos fürtöket gereblyézte. Nem éreztem ebben semmi erotikát, pedig talán ezt akarta. Círógatása inkább anyainak tűnt. Egy pillanatra tényleg úgy éreztem, mintha végre valami védőburokba értem volna, és kezdtem megint elálmosodni. De hirtelen abbahagyta, és erősen rácsapott a homlokomra. – De most már ülj közénk. Kialudtad magad. Egy csomó mindent el kell magyaráznod. – Azzal felállt és otthagzott.

Első ízben fordultam úgy, hogy áttekinthessem a szobát. Láttam, hogy a nő elmegy a padlón heverő kacatok mellett, aztán leül a kandalló mellett álló hintaszékbe. Láttam, hogy három másik alak görnyed a kihunyó tűz mellett. Az egyikben felismertem az öreget, aki ajtót nyitott. A másik kettő – akik együtt ültek valami fatönknek látszó alkalmatlanságon – mintha olyan korú lett volna, mint az, aki beszélt velem.

Az öregember észrevette, hogy megfordultam, és intett a többieknek, hogy nézem őket. Mind a négyen mereven ültek, nem beszéltek. Abból ítélve, ahogy ezt tették, nyilvánvaló volt, hogy alaposan kitérgettek, míg aludtam. És tényleg, ahogy figyeltem őket, többé-kevésbé kitaláltam az egész beszélgetésüket. Megértettem például, hogy jó ideig fogalmazták aggodalmaikat a fiatal lány miatt, akivel odakint találkoztam, meg hogy milyen hatással lehetek a rokonaira.

– Mind annyira befolyásolhatók – mondhatta az öreg. – És hallottam, hogy meghívták magukhoz.

Mire a fatönkön ülő egyik nő kétségtelenül ezt mondhatta:

– De most már nem tehet sok kárt. Annak idején mindannyian bedől-
tünk a fajtájuknak... fiatalok és elragadók voltak. De manapság időről időre
kerülnek elő fura alakok, akik ugyanolyan roskatagnak és kiégettnek látsza-
nak, mint ez... ha más nem, ez lerántja a leplet a régi időről szóló min-
den szövegről. A hozzá hasonlók mindenestre egészen más
helyzetben vannak mostanában. Maguk se tudják, mit higgyenek.

8 Az öreg a fejét csóválta.

– Láttam, ahogy az a fiatal lány néz rá. Tényleg, most éppen szájalmas
kupacnak látszik. De amint az egója kicsit meghízik, amint hízelgést kap a fi-
ataloktól, és megérti, hogy hallani akarják az eszméit, akkor nem lesz majd
megállás. Olyan lesz, mint azelőtt. Mindet ráveszi, hogy az ő ügyéért dolgoz-
zanak. Az ilyen fiatal lányoknak annyira kevés kell, hogy higgyenek. Még egy
ilyen bűzös csavargó is célt tud adni nekik.

Beszélgetésük, míg aludtam, nagyon hasonló lehetett ehhez.
De most, amikor a sarkomból figyeltem őket, továbbra is büntudatos csend-
ben ültek, bámultak a tűzük maradványaira. Egy idő után felálltam. Azok né-
gyen furcsa módon nem néztek rám. Vártam pár pillanatot, hogy megtudjam,
szól-e valamelyikük. Végül azt mondtam:

– Jól van, az előbb aludtam, de kitaláltam, mit mondanak. Szóval
tudni szeretnék, hogy azt teszem-e, amitől tartanak. Ebben a pillanatban el-
megyek a fiatalok házába. Megmondom nekik, mire használják a sok energi-
ájukat, a sok álmukat, a készítetésüket, hogy valami tartós jóval szolgálják
ezt a világot. Nézzenek magukra, micsoda szájalmas társaság. Gubbasztanak
a házukban, félnek attól, hogy bármit tegyenek, félnek tőlem, Maggistól,
mindenkitől abból az időből. Félnek, hogy bármit tegyenek a világban, csak
mert valaha elkövettünk néhány hibát. Hát, azok a fiatalok még nem sülyed-
tek olyan mélyre, hiába prédikáltak nekik annyi fásultságot az évek során.
Beszélek velük. Fél óra alatt semmivé teszem a szájalmas erőfeszítéseiket.

– Látjátok – mondta az öregember a többieknek. – Tudtam, hogy így
lesz. Meg kéne állítanunk, de mit tehetünk?

Átcsörtettem a szobán, fogtam a csomagomat, és kimentem az éjszakába.

A lány még mindig odakinn állt, amikor felbukkantam. Mintha rám
várna, és egy bólintással mutatta az utat.

Az éjszaka nyirkos volt, és sötét. Kanyarogtunk és be-befordultunk a kes-
keny ösvényeken, melyek a házak közt futottak. Némelyik ház olyan romos és
omladozó volt, hogy úgy éreztem, ha teljes erővel nekiszaladnék, összedőlne.

A lány néhány lépéssel előttem járt, időnként hátrapillantott rám.
Egyszer azt mondta:

– Wendy nagyon fog örülni. Biztos volt benne, hogy maga az, amikor
elment előttünk. Mostanra tudni fogja, hogy igaza volt, mert sokáig elmaradok,
és összehívja az egész sokadalmat. Mind várni fogják.

- David Maggis is ilyen fogadtatásban részesült?
- Hát persze. Nagyon izgatottak voltunk, amikor jött.
- Biztosan jólesett neki. Mindig is eltűlozta a saját jelentőségét.
- Wendy azt mondja, Maggis az érdekesek közé tartozott, de

hogya maga, hát maga volt fontos. Azt gondolja, maga tényleg fontos volt.

Ezen egy pillanatig elgondolkodtam.

– Tudja – mondtam –, sok mindenről megváltozott a véleményem. Ha Wendy azt várja tőlem, hogy ugyanazokat mondjam, amiket sok évvel ezelőtt, hát, csalódás fogja érni.

A lány ezt mintha nem hallotta volna, céltudatosan tovább vezetett a házak között.

Egy idő után léptekre lettem figyelmes, melyek vagy egy tucat lépéssel hallatszottak mögöttünk. Először úgy véltem, valami falusi, aki kijött sétálni, és nem fordul vissza. De aztán a lány megállt egy utcai lámpa alatt, és hátranézett. Ezért én is kénytelen voltam megállni és megfordulni. Középkorú, sötét kabátos férfi tartott felénk. Amikor hozzánk lépett, kinyújtotta a kezét, és megrázta az enyémet, bár nem mosolygott.

– Hát – mondta –, itt vagy.

Ekkor ráébredtem, hogy ismerem. Tízéves korunk óta nem találkoztunk. Roger Button a neve, és a kanadai osztályomba járt két évig, mielőtt a családom visszatért Angliába. Roger Button meg én nem álltunk különösebben közel egymáshoz, de mivel félénk fiú volt, és ő is Angliából jött, egy darabig kísérgetett. Se nem láttam, se nem hallottam róla azóta. Most, miközben a külsejét tanulmányoztam az utcai lámpa alatt, láttam, hogy az évek nem bántak jól vele. Kopasz volt, arca himlőhelyes és ráncos, és egész tartása valahogy megereszkedett. Mindennek ellenére nem volt kétséges, hogy ő a régi osztálytársam.

– Roger – mondtam –, én éppen látogatóba megyek ennek a fiatal hölgynek a barátaihoz. Azért gyűltek össze, hogy engem fogadjanak. Különbözőn azonnal felkeresnélek. Tulajdonképpen azt forgattam a fejemben, hogy ez lesz a következő, még mielőtt aludnék. Éppen gondoltam magamban: bármilyen későn végzek is a fiatalok házában, utána megyek és bekopogok Rogerhez.

– Ne aggódj – mondta Roger, amikor mindannyian újra elindultunk. – Tudom, milyen elfoglalt vagy. De beszélünk kéne. Dumálnunk a régi időkről. Amikor legutóbb találkoztunk... szóval az iskolában... azt hiszem, elég gyenge példány voltam. De tudod, minden megváltozott, amikor tizennégytizenöt éves lettem. Tényleg megkeményedtem. Egészen vezető típus lett belőlem. De te már rég elmentél Kanadából. Mindig azon tűnődtem, mi történt

volna, ha tizenöt éves korunkban találkozunk. Egészen másként alakultak volna a dolgaink, az biztos.

Miközben ezt mondta, megrohantak az emlékek. Abban az időben Roger Button bálványozott, cserébe én szüntelenül piszkáltam. Volt azonban 10 köztünk egy különös egyetértés abban, hogy az én piszkálásom csak az ő érdekében történik; hogy amikor figyelmeztetés nélkül gyomorba vágom a játszótéren, vagy amikor a folyosón hátratekerem a karját, amíg kiabálni nem kezd, akkor ezt azért teszem, hogy ő keményebb legyen. Ennek megfelelően az ilyen támadások azzal a hatással jártak a kapcsolatunkra nézve, hogy ő félelemmel vegyes tiszteletet érzett irántam. Mindez eszembe jutott, amikor hallgattam a mellettem sétáló, megviseltnek tűnő férfit.

– Persze – folytatta Roger Button talán olvasva a gondolataimban – könnyen lehetséges, hogy ha nem bánsz velem úgy, ahogy bántál, akkor soha nem lehettem volna az, ami tizenöt éves koromban lettem. Mindenesetre gyakran tűnődtem azon, mi van, ha néhány évvel később találkozunk. Akkor már tényleg számolni kellett velem.

Megint a házak közti szűk, kanyargós utcácskákban sétáltunk. A lány még mindig mutatta az utat, de most már sokkal gyorsabban ment. Gyakran épp csak hogy megpillantottuk, ahogy egy sarkon befordul előttünk, és felötölt bennem, hogy ébernek kell lennünk, ha nem akarjuk szem elől téveszteni.

– Ma már persze – mondta Roger Button – elengedtem magam kicsit. De meg kell mondanom, öregem, hogy te mintha sokkal rosszabb állapotban lennél. Hozzád képest én atléta vagyok. Nem nagyon szeretném hangsúlyozni, de te most már csak egy koszos, öreg csavargó vagy, ugye? De tudod, miután elmentél, én még sokáig bálványoztalak. Fletcher ezt csinálná? Mit gondolna Fletcher, ha látná, hogy ezt csinálom? Bizony. Csak amikor betöltöttem a tizenötödik évemet, akkor néztem vissza az egészre, és láttam át rajtad. Akkor persze nagyon dühös voltam. Néha még ma is gondolok erre. Visszanézek, és azt gondolom: hát, végtelenül utálatos alak volt. Abban a korban alig volt súlyosabb meg izmosabb nálam, és egy kis önbizalommal teljesen kihasznált. Igen, visszatekintve nagyon is világos, milyen utálatos kis fickó voltál. Persze nem azt mondom, hogy ma is az vagy. Mindannyian változunk. Ezt hajlandó vagyok elfogadni.

– Régóta élsz itt? – kérdeztem, hogy témát váltsak.

– Vagy hét éve. Persze sokat beszélnek rólad errefelé. Néha mesélek nekik a régi társaságodról. „De rám nem emlékszik”, mondom nekik mindig. „Miért emlékezne egy vézna kisfiúra, akit annak idején piszkált meg ugráltatott.” Mindegy, manapság egyre többet beszélnek rólad itt a fiatalok. Azok hajlanak rá a legjobban, hogy bálványozzanak, akik sosem láttak. Gondolom, azért jöttél vissza, hogy mindebből tőkét kovácsolj. De akkor sem hibáztatlak. Jogod van hozzá, hogy megments egy kis önbecsülést.

Hirtelen egy nyílt mező szélén találtuk magunkat, és mindketten megtorpantunk. Hátrapillantva láttam, hogy kísértáltunk a faluból; már az utolsó ház is mögöttünk volt. Ahogy tartottam tőle, elveszítettük a fiatal nőt; ráébredtem, hogy egy ideje már nem követtük.

Abban a pillanatban előbukkant a hold, és láttam, hogy egy 11 nagy, füves mező peremén állunk – úgy véltem, messze túlnyúlik azon, ameddig a hold fényénél ellátok.

Roger Button hozzám fordult. Arca a holdvilágnál kedvesnek, szinte gyengédnek látszott.

– De – mondta – itt az ideje a megbocsátásnak. Nem lenne szabad annyit aggódnod. Mint látod, a múlt bizonyos dolgai végül visszatérnek. De nem lehet felelősségre vonni bennünket azért, amit nagyon fiatalon tettünk.

– Semmi kétség, igazad van – mondtam. Aztán megfordultam és körülnéztem a sötétségben. – De most nem tudom biztosan, hová menjek. Tudod, vár rám néhány fiatal a házában. Mostanra már meleg tüzet és forró teát készítettek nekem. Meg házi süteményt, talán egy finom ragut is. És amikor belépnék annak a fiatal hölgynek a kíséretében, akit az imént követtünk, kitörne a taps. Mosolygó, rajongó arcok vennének körül. Ez vár rám valahol. Csak nem tudom pontosan, hová menjek.

Roger Button vállat vont.

– Ne aggódj, elég könnyen eljutsz oda. Csak tudod, a lány egy kicsit félrevezetett, ha arra célzott, hogy el tudsz sétálni Wendy házába. Az nagyon messze van. Valójában buszra kell szállnod. De még akkor is elég hosszú út. Azt mondanám, körülbelül két óra. De ne aggódj, megmutatom, hol szállhatsz fel a buszra.

Azzal visszaindult a házak felé. Amikor követtem, éreztem, hogy már nagyon későre jár, és a társam alig várja, hogy alhasson. Ismét több percen át sétáltunk a házak között, aztán elvezetett a falu főterére. A terület igazából olyan kicsi és hitvány volt, hogy aligha érdemelte meg a tér nevet; alig volt nagyobb egy kis zöld foltnál egy magányos utcai lámpa alatt. Ennek fénykörében néhány bolt állt, amelyet mind bezártak éjszakára. Teljes csend volt, semmi nem moccan. Könnyű köd lebegett a talaj fölött.

Roger Button megállt, mielőtt a zöldhöz értünk, és mutatta.

– Ott – mondta. – Ha ott állsz, jönni fog egy busz. Mint mondtam, nem lesz rövid út. Körülbelül két óra. De ne aggódj, biztos vagyok benne, hogy a fiatalok várnak. Tudod, nem sok másban lehet hinni manapság.

– Nagyon késő van – mondtam. – Biztos, hogy jönni fog busz?

– Igen. Persze lehet, hogy várnod kell. De végül jönni fog egy busz. – Aztán vigasztalóan megérintette a vállamat. – Értem én, hogy kicsit magányos dolog lehet itt álldogálni. De amint megjön a busz, hidd el, jobb lesz a

kedved. Bizony. Az a busz mindig nagy öröm. Fényesen ki van világítva, tele van vidám, nevető, tréfálkozó és az ablakon kimutogató emberekkel. Amint felszállsz, melegben és kényelemben leszel, az utasok beszélgetnek majd veled, talán még étellel-itallal is kínálnak. Még az is lehet, hogy énekelnek... az a sofőrtől függ. Egyes sofőrök szeretik ezt, mások nem. Hát, Fletcher, örülök, hogy találkoztunk.

12 Kezet ráztunk, aztán megfordult és elment. Figyeltem, ahogy eltűnik két ház közt a sötétségben.

Odasétáltam a zöld területhez, és letettem a csomagom a lámpaoszlop lábához. Hallottam egy jármű hangját a távolból, de az éjszaka mozdulatlan volt. Mindazonáltal felvidított, amit Roger Button a buszról mondott. Ráadásul az út végén váró fogadtatásra gondoltam – a fiatalok rajongó arcára –, és valahol a lelkem mélyén éreztem, hogy ébredszik bennem az optimizmus.

(Fordította: Greskovits Endre)

